

JAKELU: Prof test SYKE:n pätevyyskokeisiin osallistuvat toimijat

PÄTEVYYSKOE VOC 15/2020 – VOC-yhdisteet vedestä ja maasta

Prof test SYKE järjestää pätevyyskokeen laboratorioille, jotka määrittävät haihtuvia orgaanisia yhdisteitä (VOC) vedestä ja maasta.

Pätevyyskokeen tarkoituksena on osallistuvien laboratorioiden tulosten vertailtavuuden ja oikeellisuuden varmistus. Osallistujien määräksi arvioidaan noin 10 laboratoriota. Järjestettävä pätevyyskoe kuuluu akkreditoituun pätevyysalueeseen (www.finas.fi).

NÄYTEMATRIISIT

Synteettinen näyte, pintavesi ja maa

AIKATAULU

Kierrokselle ilmoittautuminen	2.9.2020 – 9.10.2020
Näytteiden lähetyspäivä	9.11.2020 (lisätietoja: kappale 4 <i>Näytteiden toimitus</i>)
Näytteiden analysointi	13.11.2020 mennessä
Osallistujatulosten raportointi	10. – 17.11.2020

OSALLISTUMISMAKSU

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on kaikkien määritysten ja näytteiden osalta **900 €** (+ alv 24 %). Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 9 *Osallistumismaksu*.

Helsingissä 1.9.2020

Riitta Koivikko,
koordinaattori

Mirja Leivuori,
ryhmäpäällikkö

Prof test SYKE on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittausten järjestäjä PT01 (www.finas.fi), jonka toiminta täyttää ISO/IEC 17043 (2010) vaatimukset.

PÄTEVYYSKOKEEN TOTEUTUS

1 JÄRJESTÄJÄ

Proftest SYKE, Suomen ympäristökeskus SYKE, Laboratoriokeskus
OSOITE: Mustialankatu 3, 00790 Helsinki
SÄHKÖPOSTI: proftest@ymparisto.fi

Yhteyshenkilöt

Koordinaattori: Riitta Koivikko, puh. 0295 251 750
Koordinaattorin sijainen: Mirja Leivuori, puh. 0295 251 366
Tekninen toteutus: Keijo Tervonen, puh. 0295 251 691
Markku Ilmakunnas, puh. 0295 251 208
Sari Lanteri, puh. 0295 251 349
Ritva Väisänen, puh. 0295 251 759
Sähköposti: etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Analytiikan asiantuntija

Jari Nuutinen (SYKE), puh. 0295 251 467
Sähköposti: etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

2 NÄYTTEET JA TESTISUUREET

Pätevyyskokeen näytematriisit ovat: synteettinen näyte, pintavesi sekä maa.
Näytteet, määritettävät VOC-yhdisteet, pitoisuusalueet ja kestäväinnit esitetään liitteessä 1.
HUOM! Tarkistakaa analyysien vaatima näytemäärä ja tilatkaa tarvittaessa useampi näyte.

3 ILMOITTAUTUMINEN

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna 9.10.2020 asti.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProftestWEBin kautta osoitteessa <https://www.p5.ymparisto.fi/Labtest/>. Mikäli ProftestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä proftest@ymparisto.fi.

4 NÄYTTEIDEN TOIMITUS

Näytteet lähetetään osallistujille postitse **maanantaina 9.11.2020**. Ulkomaisille ja joillekin kotimaisille osallistujille näytteet lähetetään aiemmin, jotta varmistetaan niiden saapuminen määräaikaan mennessä.

Näytteiden mukana lähetetään synteettisen näytteen (A1V) ja maanäytteen (S3V) lähtöpainot sekä kriteerit, paljonko näytteiden painossa saa tapahtua muutosta kuljetuksen aikana. Lisäksi toimitetaan vesinäyte "LÄMPÖTILA", jonka avulla kontrolloidaan näytteiden kuljetuslämpötilaa. **Vastaanottajan tulee punnita näytteet A1V ja S3V välittömästi** niiden saavuttua varmistuakseen, ettei niiden paino ole muuttunut kuljetuksen aikana sekä **mitata** lämpötilanäytteen **lämpötila**.

Jos näytteet eivät ole saapuneet perille **tiistaina 10.11.2020 klo 16** mennessä, lähetyksessä on särkyneitä näyteastioita tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, osallistujaa pyydetään ottamaan heti yhteyttä puhelimitse pätevyyskokeen tekniseen toteutukseen (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 Järjestäjä).

5 NÄYTTEIDEN SÄILYTYS JA ANALYSOINTI

Näytteitä säilytetään kylmässä (4 °C) ja stabiloidaan huonelämpötilaan ennen analysointia. Määritykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja laboratorion normaalisti käyttämillä menetelmillä. Kaikista näytteistä tehdään rinnakkaismääritykset ja testisuureille raportoidaan kaksi tulosta.

Määritykset tulee tehdä viimeistään 13.11.2020.

6 TULOSTEN RAPORTOINTI

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **tiistaina 17.11.2020**.

Proftest SYKE toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viimeistään viikolla 48 (23.–27.11.2020). Loppuraportti julkaistaan viimeistään maaliskuussa 2021 ja se on saatavilla ProftestWEBissä sekä Proftest SYKEN verkkosivuilla (www.syke.fi/proftest). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

7 VERTAILUARVOT JA PÄTEVYYDEN ARVIOINTI

Testisuureen vertailuarvoksi asetetaan laskennallinen arvo (synteettiset näytteet) tai osallistujien tulosten robusti keskiarvo, mediaani tai keskiarvo. Vertailuarvon laskentaan otetaan ne tulokset, jotka on raportoitu annettujen ohjeiden mukaisesti. Tarvittaessa vertailuarvo voidaan asettaa myös asiantuntijalaboratorion tuloksen perusteella. Pätevyyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n - tai D%-arvoja.

8 LUOTTAMUKSELLISUUS

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä.

9 OSALLISTUMISMAKSU

Pätevyyskokeeseen osallistuminen maksaa kaikkien määritysten ja näytteiden osalta **900 € (+ alv 24 %)**. Osallistumismaksusta **450 € (+ alv 24 %)** on yleiskustannusosuus, minkä lisäksi tulevat näytekohdaiset maksut **150 € / näyte (+ alv 24 %)** ilmoittautuessa tehdyn tilauksen mukaisesti.

Osallistumismaksu peritään alustavan tulosraportin julkaisun jälkeen. Jos osallistuja tilaa ylimääräisiä näytteitä, laskutetaan niistä yllä mainittujen hintojen mukaisesti. Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.

10 LIITTEET

Liite 1 Näytteet, testisuureet, pitoisuudet ja kestäväinnit

LIITE 1 Näytteet, testisuureet, pitoisuudet ja kestäväinnit**Taulukko 1.** Näytteet, pitoisuudet ja kestäväinnit

Näytematriisi / kestävyinti	Näyte- tunnus	Näytemäärä / Pitoisuustaso
Synteettinen näyte, <i>metanoliliuos</i>	A1V	4 ml / 0,2 - 15 µg/ml
Luonnonvesi	N2V	250 ml / 1 - 150 µg/l
Maa: <i>Näyte on kostutettu vedellä (4 ml) ja kestävyinti metanolilla (21 ml)</i>	S3V	20 g / > 0,1 mg/kg ¹⁾

¹⁾ Kuivan maanäytteen määrä on 20 g (lisätty 4 ml vettä ja 21 ml metanolia)

Taulukko 2. Testisuureet

Oksygenaattit	ETBE, Etyyli- <i>tert</i> -butyylieeteri MTBE, Metyyli- <i>tert</i> -butyylieetteri TAME, <i>tert</i> -Amyylimetyylieetteri
Aromaattiset VOC-yhdisteet (BTEXS)	Bentseeni Etylibentseeni m/p-Ksyleeni o-Ksyleeni Styreeni Tolueeni
Klooratut VOC-yhdisteet	1,2,4-Triklooribentseeni 1,2-Diklooribentseeni 1,2-Dikloorietaani 1,4-Diklooribentseeni <i>cis</i> -1,2-Dikloorieteeni Dikloorimetaani Tetrakloorieteeni Tetrakloorimetaani <i>trans</i> -1,2-Dikloorieteeni Triklloorieteeni Triklloorimetaani (Kloroformi)